

PM 2015:67 RV (Dnr 110-181/2015)

Aktualisering av lagen om kommunal energiplanering

Remiss från Miljö- och energidepartementet

Remisstid den 15 maj 2015

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Aktualisering av lagen om kommunal energiplanering” hänvisas till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Miljö- och energidepartementet remitterat rapporten Aktualisering av lagen om kommunal energiplanering till bland annat Stockholms stad. I rapporten, som är framtagen av Energimyndigheten, konstaterar myndigheten att lagen är föråldrad och föreslår därför ett flertal förändringar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt Stockholm Stadshus AB. Stockholm Stadshus AB har i sin tur remitterat ärendet till de kommunala bostadsbolagen samt Fortum Värme AB.

Stadsledningskontoret understryker att staden säger nej till tvingande lagstiftning på klimat- och energiområdet med hänvisning till det arbete som redan görs och kommunernas olika förutsättningar på området.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden finner också att lagen saknar aktualitet samt att annan lagstiftning tagit över, varför lagen i sin helhet kan avskaffas.

Stadsbyggnadsnämnden delar uppfattningen att lagen om kommunal energiplanering är föråldrad mot bakgrund av den avreglerade energimarknaden.

Stockholms Stadshus AB ser positivt på att det görs en bred översyn av rollfördelningen mellan statliga och kommunala institutioner samt vissa andra aktörer inom energi- och klimatområdet.

Mina synpunkter

Jag instämmer i utredningens slutsats om att lagen om kommunal energiplanering är föråldrad. Ur klimat- och energisynpunkt är det mycket viktigt att Sveriges kommuner tar fram specifika energi- och klimatstrategier som innehåller mål och handlingsplaner. Det kan dock ifrågasättas om ett sådant krav bäst lämpar sig att ligga vid sidan av den lagstiftning som kommunerna använder i sitt dagliga arbete. Bättre vore om en sådan plan eller strategi arbetades in befintlig lagstiftning såsom t.ex. miljöbalken eller plan- och bygglagen. Detta för att planen i sådant fall skulle kunna knytas till kommunens översiktsplan och följas upp i kommunfullmäktige. Risken är annars att ett sådant krav kommer att leda till onödigt merarbete utan effekt och desutom bli svårt att följa upp. Jag anser också att det är rimligt att staten ska ställa som villkor att kommuner redovisar sina energi- och klimatstrategier vid ansökningar om statliga bidrag för energi- och klimatprojekt.

I övrigt hänvisar jag till remissinstansernas svar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Aktualisering av lagen om kommunal energiplanering” hänvisas till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 22 april 2015

KATARINA LUHR

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Energimyndighetens uppdrag har varit att kartlägga och analysera svenska kommuners arbete i enlighet med lagen (1977:439) om kommunal energiplanering, samt att redogöra för kommuners roller på energiområdet. Sammanställningen *Aktualisering av lagen om kommunal energiplanering* utgör Energimyndighetens statusrapport till Regeringskansliet för uppdraget i myndighetens regleringsbrev ”Kommunal energiplanering”.

Energimyndigheten anser att lagen har haft och fortfarande har ett viktigt syfte genom att reglera kommunens ansvar för de lokala energifrågorna. Enligt Energimyndigheten är lagens nuvarande utformning emellertid föråldrad till stora delar, då den bygger på förhållanden som till stor del inte längre finns, och av samma skäl tar lagen inte hänsyn till den positiva utveckling som skett i kommunernas ambitionsnivå och sätt att hantera energi- och klimatfrågorna de senaste decennierna. I dagens läge anser Energimyndigheten därför att en energi- och klimatstrategi är ett relevantare styrdokument än en energiplan. Vidare finns det delar i lagen som även regleras i andra lagar.

Energimyndigheten föreslår sammanfattningsvis att regeringen uppmärksammar följande brister i lagen om kommunal energiplanering i samband med en sådan översyn som nämns ovan:

- Portalparagrafen bör bli tydligare vad gäller kopplingen till övrig kommunal planering,
- Det bör utredas om lagens syfte bör utvidgas med ett krav på kommuner att beakta energiaspekter i den egna verksamheten,
- Kravet på en energiplan bör ändras till ett krav på en energi- och klimatstrategi. Strategin bör inriktas på sådana åtgärder som kommunen kan genomföra beroende på sin rådighet i olika frågor,
- Lagen bör bli tydligare om vad den avser i omfattning och innehåll,
- Alla energi- och klimatstrategier bör ha ett snarligt upplägg med nulägesanalys, mål, handlingsplan med tidsatta och ansvarssatta åtgärder, en plan för uppföljning, miljöbedömning samt informationsplan,
- Strategiarbetet bör ha ett ledningssystemperspektiv,
- Bestämmelsen om en säker och tillräcklig energitillförsel bör förändras till att fokusera på förnybar energi samt krishantering,
- En bestämmelse bör införas i lagen eller förordningen om att kommunfullmäktige ska göra en översyn av strategins aktualitet minst en gång varje mandatperiod,
- 4-6 §§ kan avskaffas eftersom möjligheten att inhämta nödvändiga uppgifter redan finns i annan lagstiftning,
- Det kan finnas anledning att utse en myndighet som formellt ansvarig för tillsynen. Denna myndighet bör då tillföras resurser för att kunna bedriva en kvalificerad tillsynsrelaterad rådgivning och metodutveckling om kommunernas energiplanarbete. Energimyndigheten har redan tidigare

föreslagit att länsstyrelserna får tillsynsansvaret medan Energimyndigheten får föreskriftsrätt. Tillsynsmyndigheten bör kunna ta till sanktioner mot den kommun som inte följer lagen,

- Det bör utredas om en närmare koppling mellan energi- och klimatstrategiarbetet och översiktsplaneringen skulle vara önskvärd, samt
- Frågan om framtida former för implementering av Energitjänstedirektivet bör utredas, för den händelse att stödet till energieffektivisering i kommuner och landsting inte skulle få en fortsättning efter 2014.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt Stockholm Stadshus AB. Stockholm Stadshus AB har i sin tur remitterat ärendet till de kommunala bostadsbolagen samt Fortum Värme AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att övriga nämnder har framfört viktiga och väsentliga synpunkter i sina remissvar som stadsledningskontoret instämmer i.

Stadsledningskontoret vill understryka att staden säger nej till tvingande lagstiftning på klimat- och energiområdet med hänvisning till det arbete som redan görs och kommunernas olika förutsättningar på området.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 mars 2015 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Maria Östberg Svanell m.fl. (S), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 februari 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen anser att lagen kan avskaffas, då de frågor som behöver regleras hanteras inom annan lagstiftning. Befintlig lagstiftning (samt pågående översyn) inom planering, miljö och krisberedskap hanterar de aktuella frågor som behöver regleras.

1och 3 §§ lagen om kommunal energiplanering

1§ Kommun skall i sin planering främja hushållningen med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel.

3§ I varje kommun skall det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan skall finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och

vatten och andra resurser. Planen beslutas av kommunfullmäktige. Lag (1998:836).

Regleringen om säker och tillräcklig energitillförsel i 1 § förordning (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare

Säker och tillräcklig energitillförsel regleras sedan 2011 på efterfrågesidan av förordning om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare där kommuner och elnätsföretag planerar för hur samhällsviktiga elanvändare ska prioriteras vid elbrist. Lagen om extraordinära händelser (2006:544) reglerar kommuners och landstings ansvar för krishantering inklusive avbrott i energileveranser. Särskild reglering om funktionskrav finns för samhällsverksamheter inom sjukvård och socialtjänst. På utbudssidan finns lagstiftning för nätägare och energiproducenter, t.ex. lag om beredskapslagring av olja och kol samt lag om elberedskap. Den utredning Energimyndigheten låtit göra om grundläggande säkerhetsnivåer inom energiförsörjningen (GSN Energi) har i december 2014 föreslagit nya funktionskrav för drivmedelstilldelning och värmeförsörjning och ska behandlas vidare.

Regleringen om energihushållning i 1 och 3 §§ – plan och bygglagen (PBL) Boverkets byggregler (BBR) samt miljöbalken

Plan- och bygglagen (PBL) har ett övergripande syfte som innefattar att främja hållbar livsmiljö (1:1 PBL) och allmänna intressen som omfattar klimataspekter och hushållning med energi (2:2, 2:3 och 3:5 PBL). Översiktsplanen ska ta hänsyn till och samordna relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling (3:5 PBL). Många kommuner har en energi- och klimatstrategi som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Stockholms stad har en energiplan¹ som är ett planeringsunderlag som övergripande utvecklar översiktsplanens skrivningar och planeringsinriktningar. Därutöver har Stockholms stad en åtgärdsplan för klimat och energi (ÅKE)² enligt åtaganden inom Covenant of Mayors samt en Färdplan för en fossilbränslefri stad³.

Boverkets byggregler reglerar energihushållning genom energikrav vid nybyggnation och större ombyggnader.

Miljöbalkens hänsynsregler omfattar även energihushållning och minskad klimatpåverkan vilket gäller alla verksamhetsutövare. Av 2 kap. 5 § miljöbalken framgår det att alla som bedriver en verksamhet ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. En rimlighetsavvägning ska dock göras enligt 2 kap. 7 § då nyttan med åtgärden vägs mot kostnaderna för den. Dessa regler är tillämpliga i samband med tillståndsprövning av bl.a. större energi- och industrianläggningar och kan tillämpas för att främja tillgodogörandet av spillvärme och kraftvärme.

2 § lagen om kommunal energiplanering

2§ Kommun skall vid sin planering undersöka förutsättningarna att genom samverkan med annan kommun eller betydande intressent på energiområdet såsom processindustri eller kraftföretag gemensamt lösa frågor som har betydelse för hushållningen med energi eller för energitillförseln. Finnes förutsättning för sådan gemensam lösning föreligga, skall den tagas till vara i planeringen.

2§ energihushållning – Energieffektiviseringsdirektivet

Energieffektiviseringsdirektivet har omsatts i flera nya lagar. Bland annat lagen om energikartläggning i stora företag.

---

¹ Energiplan för Stockholm. Antagen av Kommunfullmäktige 14 oktober 2013.

² Stockholms åtgärdsplan för klimat och energi 2012-2015 med utblick till 2030.

³ Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050. Antagen av Kommunfullmäktige 24 mars 2014.

4 § lagen om kommunal energiplanering

4 § Den som bedriver verksamhet i vilken användes större mängd energi eller den som yrkesmässigt producerar eller distribuerar energi skall på begäran lämna kommun de uppgifter som behövs för planeringen.

Kommun ska på begäran bereda den som är uppgiftsskyldig enligt första stycket tillfälle att överlägga med kommunen om energifrågor som har väsentlig betydelse för honom.

Vid tillämpning av första stycket skall iakttagas att den som är uppgiftsskyldig ej betungas onödigt Lag (1981:601).

Reglering om uppgifter om energi i 4 § – lagen (2006:985) om energideklarationer i byggnader samt miljöbalken

Genom lagen om energideklarationer i byggnader finns uppgifter om energianvändning i byggnader tillgänglig.

Tillsynsmyndigheten kan även begära in uppgifter om energianvändning från miljöfarliga verksamheter utifrån miljöbalkens bestämmelser om energihushållning.

Regleringen om statistikunderlag av energi- och klimatdata

Energimyndighetens konstaterar att kommunerna har tillgång till en av Statistiska Centralbyrån framtagen energistatistik över kommunernas geografiska områden. Myndigheten noterar att underlaget inte är anpassat för nedbrytning till lokal nivå vilket betyder att olika felkällor kan få stort genomslag, men den kan ändå tjäna som utgångspunkt för att göra en nulägesbeskrivning. Vidare finns en nationell databas för utsläpp av klimatpåverkande gaser, RUS, tillgänglig för kommunerna.

Miljöförvaltningen anser att SCB:s statistik kan tjäna som underlag till översiktliga nulägesanalyser, men den statistiken innehåller alltför stora fel för att utgöra grund för framtagande av åtgärder och uppföljning av dessa. Energimyndigheten beskriver i rapporten detta problem, liksom att statistiken lämnar SCB med närmare två års eftersläpning. Miljöförvaltningen välkomnar Energimyndighetens intention att verka för att statistiken förbättras på kommunal nivå. En översyn av statistiken bör genomföras snarast för att förbättra underlagen för de kommunala energi- och klimatstrategierna.

5-8 §§ lagen om kommunal energiplanering

5 § Fullgörs ej uppgiftsskyldighet enligt 4 §, får länsstyrelsen vid vite kalla den uppgiftsskyldige till överläggning med kommunen, om denna begär det. Lag (1981:601).

6 § Beslut om föreläggande av vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Lag (1995:40).

7 § Kommun är skyldig att på begäran av myndighet som regeringen be stämmer lämna myndigheten uppgifter om fullgörandet av kommunens skyldighet enligt 1, 2 eller 3 §. Lag (1981:601).

8 § Om en plan som upprättas enligt denna lag kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken skall bestämmelserna i 6 kap. 11-18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas. Lag (2004:602).

Vid avskaffande av 1-4 §§ saknar även 5-8 §§ relevans.

Energi- och klimatstrategier bör inte regleras i lag

Energimyndigheten föreslår att det regleras i lag att kommuner ska ha en energi- och klimatstrategi. Strategin bör inriktas på sådana åtgärder som kommunen kan genomföra beroende på sin rådighet i olika frågor. Kommuners strategier bör ha ett snarligt upplägg med nulägesanalys, mål, handlingsplan med tidsatta och ansvarssatta åtgärder, en plan för uppföljning, miljöbedömning samt informationsplan. Myndigheten föreslår vidare att kommunfullmäktige ska göra en översyn av strategins aktualitet minst en gång varje

mandatperiod.

I rapporten konstaterar Energimyndigheten att trots lagen om att kommuner ska ha en energiplan, saknar drygt en fjärdedel en aktuell plan. De flesta av dessa kommuner uppger att de hanterar dessa frågor i andra dokument. Kommuner som helt saknar relevanta dokument uppger orsaken vara att de saknar resurser.

Miljöförvaltningen anser att en lagstiftning om energi- och klimatstrategier knappast skulle leda till ökat arbete med energihushållning och klimatbefrämjande åtgärder. Många kommuner, däribland Stockholms stad, är anslutna till Sveriges klimatkommuner och Covenant of Mayors (Borgmästaravtalet). Genom dessa initiativ finns anvisningar om hur energi- och klimatstrategier bör utformas och följas upp. Kontinuerligt sker arbete, både i Sverige och internationellt, med att utveckla hur energi- och klimatstrategier utformas och följs upp för att effektivast nå uppsatta mål.

Parallellt med kommunernas arbete har länsstyrelserna regeringens uppdrag att ta fram regionala energi- och klimatplaner i samarbete med kommuner, näringsliv och organisationer. I och med det arbetet konkretiseras åtgärder avseende kommunöverskridande energisystem och samarbeten där enskilda kommuner saknar resurser och rådighet.

Emellertid föreslår miljöförvaltningen att staten skulle kunna ställa som villkor att kommuner redovisar energi- och klimatstrategier vid ansökningar om statliga bidrag för energi- och klimatprojekt.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2015 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 februari 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen att lagen om kommunal energiplanering är föråldrad mot bakgrund av den avreglerade energimarknaden. Kommunfullmäktige har i oktober 2013 dock godkänt ett nytt förslag till energiplan som tagits fram av stadsbyggnadskontoret efter kommunfullmäktiges uppdrag 2010.

Stockholms nya energiplan drar upp riktlinjerna för stadens energiförsörjning samt ger en översiktlig bild av de närmaste årens utmaningar för att kunna bli energieffektivare och på längre sikt en fossilbränslefri stad. Energiplanen kompletterar andra dokument på energiområdet som till exempel miljöprogrammet, färdplanen mot ett fossilbränslefritt Stockholm och åtgärdsplanen för klimat och energi (ÅKE).

Det finns en lagstadgad skyldighet att upprätta en översiktsplan samt att ta ställning till aktualiteten varje mandatperiod. Översiktsplanen tar upp och redovisar viktiga samhällsfunktioner av betydelse för medborgarna och där bör energi- och klimatfrågor ingå som en naturlig del. Översiktsplanen kommer att uppdateras under innevarande mandatperiod. Riktlinjer för energi- och klimatarbetet framgår redan nu av översiktsplanen, men kan komma att preciseras ytterligare, vilket får anses uppfylla kraven på information till staten.

Kontoret anser inte ett formellt krav på en specifik energi- och klimatstrategi är nödvändig för att stadens förhållningssätt till energi- och klimatfrågorna ska framgå. Staden har ett mycket ambitiöst och omfattande arbete kring klimat- och energifrågorna, vilket framgår av de olika dokument på området som tagits fram de senaste åren. Men hänvisning till att dokumentens riktlinjer sammanfattas i översiktsplanen, anser stadsbyggnadskontoret

att stadens strategier kommer att framgå i tillräcklig omfattning.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 24 mars 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Underremisser

Svenska Bostäder

Bolaget och Stockholms stad har under många år utarbetat, följt upp och regelbundet uppdaterat företagets och kommunens arbete med en hållbar miljö- och energiverksamhet.

Slutsatserna Energimyndigheten sammanfattar utredningen med känns, även för Svenska Bostäders del, angelägna att omfattas av en översyn.

Det bolaget särskilt vill lyfta fram som positivt, är att man pekar på behovet av att ytterligare tydliggöra lagtexten och någon form av standardisering av innehåll och utformning av energiplanerna och att dessa även ska ingå i ett ledningssystem. Dessa två likartade behov ligger helt i linje med varandra och är grunden till att en aktualiserad lag kan bli ett verktyg till en än mer hållbar utveckling.

Vad gäller förslaget på att begreppet energiplan ändras till energi- och klimatstrategi, har Svenska Bostäder inga synpunkter på under förutsättning att även här definieras syfte och inriktning.

En otydlig lag ger olika tolkningar beroende på ambitionsnivå, vilket också Energimyndighetens nationella kartläggning visar. Detta leder också till svårigheter med uppföljning av efterlevnaden, framför allt nu då EU-perspektivet finns, vilket är en väsentlig skillnad gentemot syftet med lagen då den skrevs 1977.

Svenska Bostäder delar därför Energimyndighetens överväganden och slutsatser vad gäller brister och behov av aktualisering av lagen om kommunal energiplanering.

Familjebostäder

Bolaget välkomnar en översyn, revidering och aktualisering av lagen utifrån Energimyndighetens förslag för att den ska svara upp mot både den utveckling och den kommunala ambitionsnivån som finns inom området.

Familjebostäder anser att det är bra att lagen tydliggörs ytterligare med beskrivning av övergripande syfte liksom att vad som ska ingå i en energi- och klimatstrategi. Bolaget ser även det som positivt och nödvändigt att förnybar energi omfattas och definieras av den nya lagen. Att den nya lagen ändras till krav på energi- och klimatstrategi ser bolaget som logisk konsekvens om ovan nämnda delar läggs till den nya lagen.

Familjebostäder delar därför Energimyndighetens överväganden och slutsatser vad gäller brister och behov av aktualisering av lagen om kommunal energiplanering.

Micasas

Rapporten från Energimyndigheten är ett underlag till uppdrag att se över kommunernas energi- och miljöstrategiska arbete. Rapporten visar att den planering som finns idag hos kommunerna har en skiftande kvalitet mycket på grund av att lagar och direktiv är både otydliga och inaktuella. Rapporten visar på att det finns ett behov av att samordna det strategiska arbetet med övriga arbeten som översiktsplaner enligt PBL. Det saknas i dag både krav på uppföljning och ett systematiskt sätt att arbeta i kommunerna. Bolaget ser rapportens förslag som bra men ser gärna att det trycks mer på att ta fram riskbedömningar och kostnadsanalyser (*bilaga 3*).

Stockholmshem

Stockholmshem bedömer det som värdefullt att lagen om kommunal energiplanering ses över i syfte att modernisera lagen och anpassa den till nuvarande förhållanden. En förbättrad lag, där kommunerna arbetar mer enhetligt, leder sannolikt till en bättre kontroll över den totala energianvändningen i Sverige. Likaså anser bolaget att kommuner ska vara ett föredöme i arbetet med energieffektivisering vilket en uppdaterad lag bör kunna bidra till.

Stockholmshem uppfattar att Stockholms stad redan idag har ett väl utvecklat och sammanhållet arbete inom området, med ett miljöprogram och en åtgärdsplan för klimat och energi. Tillsammans bedöms de motsvara det föreslagna kravet på en energi- och klimatstrategi. Miljöprogrammet innehåller klimat- och energirelaterade mål medan åtgärdsplanen beskriver åtgärder och förutsättningar för att nå målen i miljöprogrammet samt långsiktiga mål och visioner fram till 2030. Stadens långsiktiga mål är att vara fossilbränslefritt 2040. Åtgärdsplanen innehåller dessutom delar som svarar mot de brister som Energimyndigheten föreslår att regeringen ska uppmärksamma i och med översynen av lagen. Exempelvis beaktas redan energiaspekter i den egna verksamheten i Stockholms stads åtgärdsplan. Miljöprogrammet och åtgärdsplanen gäller för en fyraårsperiod i taget vilket möjliggör en översyn av deras aktualitet under varje mandatperiod. Något som också föreslås införas i lagen eller förordningen i samband med kravet på en energi- och klimatstrategi.

Baserat på ovanstående menar Stockholmshem att Stockholms stad redan arbetar i enlighet med fler av förslagen och bolaget stödjer stadens arbete till fullo.

Stockholmshem har inga avvikande synpunkter när det gäller de brister som Energimyndigheten anser att regeringen bör uppmärksamma i översynen av lagen om kommunal energiplanering. För att nämna några exempel kan anges att bolaget anser att det vore positivt med en tydligare koppling till kommunal planering i övrigt, detta för att bland annat säkerställa att det finns tillräcklig energiförsörjning när större utbyggnader av staden sker (såsom exempelvis Norra Djurgårdsstaden). Därtill skulle även ett mer enhetligt upplägg för de föreslagna energi- och klimatstrategierna vara betydelsefullt. Likaså uppfattas den föreslagna fokuseringen på förnybar energi och krishantering som något värdefullt ur bolagets perspektiv.

Vidare föreslår Energimyndigheten att ett ledningssystemperspektiv bör gälla i den kommunala energiplaneringen. Stockholmshem arbetar redan enligt ett certifierat miljöledningssystem (med extern revidering) vilket är ett väl fungerande system för strategi, planering/mål och uppföljning. Bolaget ställer sig positiva till att även Stockholms stad skulle arbeta enligt ett ledningssystem för att säkerställa ett strukturerat energi- och klimatarbete i kommunen (*bilaga 4*).

SISAB

SISAB ställer sig positivt bakom förslaget. Tydligheten i energi- och klimatarbetet både inom och mellan kommuner, samsynen med liknande upplägg i energiarbetet, gemensamma sätt för uppföljning samt ett förtydligande om kopplingar till annan kommunal planering och andra lagrum blir värdefulla verktyg. På kommunövergripande nivå är det exempelvis önskvärt att energiplaneringen ger vägledning så att olika energikällor används på ett optimalt sätt utifrån de behov som finns totalt i samhället.

Bolaget arbetar aktivt med energi- och klimatfrågor genom tydliga kopplingar mellan SISAB:s energiplan och miljöprogram. I ”Energiplan för SISAB 2014-2020” beskrivs nuläget, energimål för befintligt bestånd/nyproduktion/ombyggnader, styrdokument för energiarbetet, lista på åtgärder samt hur uppföljning går till. Planen revideras årligen och godkänns av ledningen. Bland SISAB:s energiåtgärder kan nämnas driftoptimeringar,

underhåll av tekniska system, byte till energiglas i fönster och modernisering av belysning. Solceller utreds för att öka andelen förnyelsebar energi. Nybyggnationer miljöcertifieras enligt Miljöbyggnad, vilket innebär låg energi-användning och klimatpåverkan (*bilaga 5*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen ser positivt på att det görs en bred översyn av rollfördelningen mellan statliga och kommunala institutioner samt vissa andra aktörer inom energi- och klimatområdet. Energimyndigheten konstaterar att lagen om kommunal energiplanering är, i sin nuvarande utformning, föråldrad och den bygger på förhållanden som till stor del inte längre finns. Koncernledningen anser att lagen spelat ut sin roll och att kommunernas mer långtgående ambitioner sträcker sig långt längre än vad lagstiftningen anger, därför bör lagen i sin helhet avskaffas. Därutöver har annan lagstiftning och regelverk ersatt den befintliga och återfinns numera i bl.a. plan- och bygglagen, Boverkets byggregler, energieffektiviseringsdirektivet och miljöbalken.

Koncernledningen anser att Stockholms stad redan har ett mycket ambitiöst miljöarbete och bedömer att ambitionsnivån inte kommer att öka genom tillkommande lagstiftning om en energi- och klimatstrategi. Många kommuner, däribland Stockholms stad, är anslutna till klimatkommuner och ”Covenant of Mayors”. Genom dessa initiativ finns anvisningar om hur energi- och klimatstrategier bör utformas och följas upp. Kontinuerligt sker arbete, både i Sverige och internationellt, med att utveckla hur energi- och klimatstrategier ska utformas och följas upp för att på effektivaste sätt nå uppsatta mål.

Energimyndigheten ger redan idag ett bidrag till samtliga länsstyrelser i landet för arbetet med de regionala energi- och klimatstrategierna. I och med det arbetet konkretiseras åtgärder avseende kommunöverskridande energisystem och samarbeten där enskilda kommuner saknar resurser och rådighet.

En förutsättning för att kommunerna ska kunna arbeta effektivt med styrning och uppföljning av sina energi- och klimatstrategier är att det finns relevant statistik över kommunens geografiska område. Koncernledningen ser positivt på Energimyndighetens intention att förbättra statistikunderlag av energi- och klimatdata på kommunal nivå.

Fortum Värme AB

Fortum Värme AB:s yttrande daterat den 3 mars 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Vi kan tillstyrka att lagen om kommunal energiplanering behöver ses över. Nuvarande lag är obsolet och bygger delvis på förutsättningar som inte längre är aktuella, bland annat genom att kommunerna på grund av omregleringar på energimarknaderna inte längre har samma rådighet som tidigare i flera frågor.

Vi kan tillstyrka att man bör fokusera på frågor som kommunerna har egen rådighet över.

Vi upplever det som oklart vad som avses med modern och effektiv reglering (sid 9 första stycket). Om begreppet kommunal energiplanering ska ersättas med energi- och klimatstrategi är det väl snarare en vägledning än reglering som behövs.

Systemgränser:

I fjärde stycket sid 9 står nämnt möjligheten att särskilt beakta utsläpp av växthusgaser. Vi anser att det är av största vikt att kommunernas energi- och klimatstrategier utgår från relevanta systemgränser. Utsläpp av växthusgaser är ett globalt problem och det måste tydliggöras att man då inte kan sätta systemgränsen vid kommungränsen. Fortum Värme anser att man i detta sammanhang också bör överväga vilka övriga systemparametrar som är

viktiga att beakta, t ex primärenergiförbrukning och mängden förbrukad energi, dvs ej köpt energi.

Förnybar energitillförsel:

I sista stycket sid 11 föreslås krav på att verka för etablering av förnybar energitillförsel. I tredje stycket sid 12 står att kommunen har anledning att bevaka frågor som utveckling av fjärrvärme, förnybara energikällor osv. Fortum Värme anser att det är angeläget att framhålla att fjärrvärmen idag till stor, och ökande, del baseras på förnybara och uthålliga energikällor. Vi emotsätter oss därför formuleringar som antyder att det skulle föreligga något motsatsförhållande mellan fjärrvärme och förnybara energikällor. En sådan tolkning och utgångspunkt för kommunernas energi- och klimatstrategi kan leda olyckliga konsekvenser.

Samverkan:

I femte stycket sid 13 står att privata aktörer deltar endast sällan i samverkan när det gäller energihushållningsfrågor. Fortum Värme anser att detta påstående är oklart/felaktigt. Det finns idag många exempel på samverkan mellan fjärrvärmeföretag, industrier och andra aktörer för att uppnå effektiva energilösningar. Fortum Värmes lansering av ”öppen fjärrvärme” är ett bra exempel på detta, där återvinner vi energi till fjärrvärmenätet från t ex livsmedelsbutiker och datahallar.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande.

Vi instämmer i att lagen om kommunal energiplanering är föråldrad och bör kunna avskaffas helt. Vi anser dock att det i klimat- och energisynpunkt är mycket viktigt att Sveriges kommuner tar fram specifika energi- och klimatstrategier som innehåller mål och handlingsplaner. Ska en sådan plan regleras i lag bör den knytas till översiktsplanen och följas upp i kommunfullmäktige. Risken är annars att ett sådant krav kommer att leda till onödigt merarbete utan effekt.